

Laidiens: 16.04.1996., Nr. 65

Ministru kabineta noteikumi nr. 137

Rīgā 1996.gada 10.aprīlī (prot. nr.21, 15.§)

Noteikumi par Rīgas tirdzniecības brīvostu

Izdoti Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā

1.nodaļa. Vispārīgie jautājumi

1.pants. Noteikumos lietotie termini

- (1) *Brīvosta* — Rīgas tirdzniecības brīvosta atbilstoši šo noteikumu 3.pantam.
- (2) *Brīvostas noteikumi* — satiksmes ministra apstiprināta instrukcija, kas nosaka Brīvostas iekšējo režīmu.
- (3) *Atļaujas saņemšanas pretendents* — Brīvostā izveidojamās uzņēmēj sabiedrības dibinātājs (dibinātāji), dalībnieks (dalībnieki) vai Brīvostā pastāvoša uzņēmēj sabiedrība, kas iesniedz iesniegumu atļaujas saņemšanai darbībai Brīvostā.
- (4) *Padome* — valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” pārvaldes institūcija, kuras sastāvā ir valsts pilnvarnieki un kas veic sabiedrības statūtos un šajos noteikumos noteiktās funkcijas.
- (5) *Izpildinstitūcijas* — valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” valde, prezidents un viceprezidents.
- (6) *Īpaši muitas kontroles pasākumi* — atbilstoši šo noteikumu 9.panta trešajai daļai.

2.pants. Noteikumu darbība

Šie noteikumi nosaka Brīvostas darbības principus un pārvaldes kārtību, lai veicinātu Latvijas līdzdalību starptautiskajā tirdzniecībā, investīcijas, ražošanas un pakalpojumu attīstību, kā arī jaunu darba vietu radīšanu. Likums par ostām un citi tiesību akti attiecas uz Brīvostu tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar šo noteikumu normām.

3.pants. Brīvostas statuss

- (1) Brīvosta ir noteikta Latvijas Republikas sauszemes teritorijas daļa un tai pieguļoša iekšējo ūdeņu daļa saskaņā ar pievienoto pielikumu. Brīvostas teritorija ir brīvā muitas zona Latvijas Republikas muitas kodeksa izpratnē.
- (2) Latvijas Republikas valstiskās un ekonomiskās intereses Brīvostā realizē Latvijas Ostu padome, Satiksmes ministrija un valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” valsts pilnvarnieku personā. Valsts pilnvarniekus valsts akciju sabiedrībā “Rīgas tirdzniecības osta” ieceļ Ministru kabinets.
- (3) Ievest preces un citus priekšmetus Brīvostā no Latvijas Republikas muitas teritorijas un izvest tos no Brīvostas uz Latvijas Republikas muitas teritoriju var tikai caur muitas robežas caurlaides punktiem Latvijas Republikas muitas kodeksā, likumos un Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā.

(4) Iekšējās apsardzes dienests nodrošina Brīvostas sauszemes un tai pieguļošās ūdeņu daļas teritorijas apsardzību. Valsts akciju sabiedrība "Rīgas tirdzniecības osta" veic visus nepieciešamos pasākumus Brīvostas teritorijas apsardzības organizēšanā un ir par to atbildīga Brīvostas noteikumos noteiktajā kārtībā.

4.pants. Brīvostas valstiskā pārvalde

(1) Latvijas Ostu padome veic šādas funkcijas:

- 1) izvērtē Brīvostas attīstības programmu atbilstoši Latvijas ostu attīstības koncepcijai;
- 2) izskata priekšlikumus par Ostu padomes pārziņā esošo investīciju iesaistišanu Brīvostas un ar to saistīto infrastruktūras objektu attīstībā;
- 3) lemj par ostu attīstības fonda līdzekļu iedalīšanu Brīvostas vajadzībām;
- 4) dod atzinumus par priekšlikumiem atsavināt valsts vajadzībām Brīvostā esošo citu personu nekustamo īpašumu.

(2) Satiksmes ministrs veic šādas funkcijas:

- 1) apstiprina valsts akciju sabiedrības "Rīgas tirdzniecības osta" statūtus un izdara tajos grozījumus saskaņā ar šiem noteikumiem;
- 2) apstiprina Brīvostas noteikumus pēc valsts akciju sabiedrības "Rīgas tirdzniecības osta" ierosinājuma;
- 3) pārbauda Padomes darbību, kas saistīta ar šo noteikumu 7. un 8.pantā noteikto funkciju izpildi.

(3) Valsts akciju sabiedrība "Rīgas tirdzniecības osta" veic šo noteikumu 7. un 8.pantā noteiktās funkcijas.

(4) Brīvostas noteikumos noteiktajā kārtībā savas valstiskās funkcijas Brīvostas teritorijā veic Valsts ieņēmumu dienests, Robežapsardzības spēki, kapteiņa dienests, ugunsdrošības dienests, iekšlietu dienests, sanitārās karantīnas dienests, veterinārais dienests un citi dienesti.

5.pants. Īpašuma attiecības Brīvostas teritorijā

(1) Valsts zemes īpašums Brīvostas teritorijā nevar tikt pārdots, dāvināts vai citādi atsavināts.

(2) Brīvostas iekšējo ūdeņu daļa ir valsts īpašums.

(3) Brīvostas zemi, kas pieder fiziskai vai juridiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, var pārdot, dāvināt, mainīt vai citādi atsavināt tikai valsts vajadzībām.

(4) Kuģu piestātnes, ēkas un būves, pazemes un virszemes komunikācijas, kas šo noteikumu spēkā stāšanās brīdī ir valsts akciju sabiedrības "Rīgas tirdzniecības osta" valdījumā, paliek tās valdījumā uz laiku līdz 2095.gada 30.jūnijam ar pirmtiesībām šo termiņu pagarināt.

(5) Valstij vai pašvaldībai piederošo zemi šo noteikumu 7.pantā noteiktajā kārtībā var iznomāt vai apgrūtināt ar servitūtiem ēku un būvju, virszemes un pazemes komunikāciju celtniecībai vai citas saimnieciskās darbības veikšanai, it īpaši attiecībā uz lietojuma vai būvlietojuma tiesībām.

(6) Uz līguma pamata vai piespiedu kārtā saskaņā ar šiem noteikumiem citām personām piederošo Brīvostas zemi var apgrūtināt ar Brīvostas darbībai nepieciešamu Civillikumā noteiktu servitūtu.

(7) Nomas maksa nosakāma līgumos starp zemes īpašnieku un lietotāju, ievērojot zemes kadastrālo vērtību un zemes nomas maksas vispārējo līmeni Brīvostā. Zemes nomas maksa Brīvostā nedrīkst pārsniegt Ministru kabineta noteikto maksimālo apmēru.

2.nodaļa. Valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” statuss un funkcijas Brīvoostas pārvaldē

6.pants. Valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” statuss

(1) Valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” ir vēsturiski izveidojies saimnieciskais komplekss ar ostas teritoriju aptverošu infrastruktūru, kas nodrošina ostas funkciju veikšanu un ar valdījuma tiesībām apsaimnieko Brīvoostas nekustamā īpašuma objektus. Valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” ir akciju sabiedrība, kurā visas akcijas pieder valstij.

(2) Valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” pārvalda Brīvoostu, izlemjot Padomē šo noteikumu 7. un 8.pantā minētos jautājumus un ar izpildinstitūciju starpniecību nodrošinot lēmumu izpildi.

7.pants. Valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” funkcijas Brīvoostas pārvaldē

Valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” veic šādas Brīvoostas pārvaldes funkcijas:

1) kuģiem, kuri izmanto valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” valdījumā esošās piestātnes, nosaka tarifu robežlīmeņus par šādiem ostas pakalpojumiem:

- a) aģentēšana;
- b) piestātnes izmantošana;
- c) tauvošanas darbu izpilde;
- d) atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšana;
- e) ostas velkoņu un citu peldošo līdzekļu izmantošana;
- f) ugunsdzēsēju pakalpojumi;
- g) dzeramā ūdens piegāde;
- h) degvielas piegāde;

2) nodrošina nomas (īres) maksas iekasēšanu par tās valdījumā esošiem objektiem;

3) izstrādā Brīvoostas attīstības programmas projektu atbilstoši Latvijas ostu attīstības koncepcijai un Rīgas ģenerālplānam;

4) slēdz līgumus ar uzņēmējsabiedrībām (uzņēmumiem) par to darbību Brīvoostā, lai nodrošinātu un pilnveidotu Brīvoostas pakalpojumu kompleksu atbilstoši Brīvoostas attīstības programmai un pieprasījumam;

5) izsniedz nepreferenciālos preču izcelsmes sertifikātus, kas apliecina preču izgatavošanu Brīvoostā vai būtisku pārveidošanu to pārstrādes procesā, kā arī sertifikātus, kas apliecina, ka caur Brīvoostu transportētās preces nav pārstrādātas vai pārveidotas Brīvoostā;

6) slēdz nomas vai īres līgumus ar citām uzņēmējsabiedrībām (uzņēmumiem) par Brīvoostas teritorijā esošo valstij vai pašvaldībai piederošo zemi. Fizisko un juridisko personu, tai skaitā pašvaldību, īpašumā esošo zemi, kas nepieciešama ēku, būvju, virszemes un pazemes komunikāciju celtniecībai vai citas saimnieciskās darbības veikšanai, valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” var lietot uz servitūtu pamata, kas nodibināms ar Ministru kabineta tiesību aktu katrā atsevišķā gadījumā;

7) uz līguma pamata saskaņā ar šiem noteikumiem apgrūtina ar sev nepieciešamu servitūtu citām juridiskajām vai fiziskajām personām piederošo Brīvoostas zemi;

8) ierosina jautājumu par Brīvostas teritorijā esošas zemes atsavināšanu likumā “Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts un sabiedriskajām vajadzībām” (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 39./40./41.nr.) noteiktajā kārtībā;

9) izstrādā uzņēmējdarbības attīstības programmu atbilstoši Latvijas ostu attīstības koncepcijai un nodrošina tās realizāciju, koordinējot to uzņēmējsabiedrību darbību, ar kurām noslēgti līgumi par darbību Brīvostā;

10) nodrošina Brīvostas teritorijas (ieskaitot ūdeņus) piesārņojuma seku likvidēšanu;

11) pārņem glabājumā ar vēlāku maksas ieturējumu kravas (preces), kurām nav atrodams saņēmējs (adresāts), pārsniegts līgumā vai normatīvos paredzētais uzglabāšanas termiņš vai uzlikts arests nenokārtotu nodevu maksājumu dēļ; lemj par norādīto kravu (preču) realizāciju, ievērojot kravas īpašnieka un Brīvostas intereses, ja triju mēnešu laikā nav pieteicies kravas saņēmējs (adresāts);

12) nodrošina tonnāžas nodevas iekasēšanu no kuģiem, kuri izmanto Brīvostas valdījumā esošās piestātnes, un ir tiesīga 30% no iekasētās tonnāžas nodevas izmantot ar Brīvostas darbību saistītās infrastruktūras apsaimniekošanai un attīstīšanai;

13) iesniedz priekšlikumus un pamatojumus Rīgas ostas pārvaldei par Rīgas ostas kanālu nodevas, tonnāžas nodevas, sanitārās nodevas, enkura nodevas, ledus nodevas, bākas nodevas un loču nodevas robežlīmeņiem.

8.pants. Padomes kompetence

(1) Tikai Padome ir tiesīga:

1) apstiprināt saskaņā ar Rīgas ģenerālplānu un Latvijas ostu attīstības koncepciju izstrādātu Brīvostas attīstības perspektīvo plānu;

2) apstiprināt tarifu robežlīmeņus šo noteikumu 7.panta 1.punktā minētajiem pakalpojumiem;

3) apstiprināt šo noteikumu 7.panta 12.punktā noteiktās tonnāžas nodevas daļas ieņēmumu un izdevumu tām;

4) pieņemt lēmumus par valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” līdzdalību uzņēmējsabiedrību (uzņēmumu) dibināšanā Brīvostā un kapitāla ieguldīšanu tajās, ievērojot šajos noteikumos noteiktos ierobežojumus un kārtību;

5) pieņemt lēmumus par līgumu slēgšanu par valdījumā esošās zemes iznomāšanu un par servitūtu nodibināšanu uz valstij, pašvaldībai vai citām personām piederošo zemi un šo servitūtu nostiprināšanu zemesgrāmatās.

(2) Padome izlemj arī citus jautājumus pēc saviem ieskatiem.

3.nodaļa. Muitas režīms

9.pants. Brīvā muitas zona

(1) Precēm, kas no Brīvostas tiek ievestas Latvijas Republikas muitas teritorijā, piemēro Latvijas Republikas likumu un citu tiesību aktu noteikumus par preču ieviešanu no ārvalstīm (importu), atbilstošas ievadmuitas nodokļa likmes, kā arī ekonomiskos ierobežojumus un aizliegumus.

(2) Precēm, kas no Latvijas Republikas muitas teritorijas tiek izvestas uz Brīvostu, piemēro Latvijas Republikas likumu un citu tiesību aktu noteikumus par preču izvešanu uz ārvalstīm (eksportu), atbilstošas izvedmuitas nodokļa likmes, kā arī ekonomiskos ierobežojumus un aizliegumus.

(3) Valsts akciju sabiedrība “Rīgas tirdzniecības osta” nodrošina Brīvastā esošo preču (kravu) uzskaiti Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

4.nodaļa. Uzņēmējdarbība Brīvastā

10.pants. Uzņēmējdarbības noteikumi Brīvastā

(1) Kravu (preču) kraušanas, glabāšanas un apstrādes pakalpojumus, preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu pastāvīgas uzņēmējdarbības veidā Brīvastā veic Latvijas uzņēmējsabiedrības (uzņēmumi), tai skaitā uzņēmējsabiedrības ar ārvalstu ieguldījumiem, kuras reģistrētas Latvijas Republikā, saņēmušas atļauju darbībai Brīvastā un noslēgušas ar valsts akciju sabiedrību “Rīgas tirdzniecības osta” līgumu par uzņēmējdarbību Brīvastā.

(2) Uzņēmējsabiedrības (uzņēmuma) dibinātāji (dalībnieki) drīkst būt:

- 1) fiziskas personas;
- 2) juridiskas personas, kuras reģistrētas Latvijas Republikā vai citā valstī;
- 3) valsts;
- 4) pašvaldība.

Šīs daļas 1. un 2.punktā minētajām personām jābūt ar nevainojamu reputāciju un stabilu finansiālo stāvokli.

(3) Uzņēmējsabiedrības (uzņēmuma) nodibināšanai Brīvastā ir jāsaņem pozitīvs valsts akciju sabiedrības “Rīgas tirdzniecības osta” lēmums par iespējām nodrošināt uzņēmējdarbībai nepieciešamo teritoriju un telpas.

(4) Par uzņēmējdarbību ārpus Brīvastas nav uzskatāma:

- 1) uzņēmējsabiedrības (uzņēmuma) pārvaldes institūcijas rezidences (biroja) vai pārstāvniecību atrašanās ārpus Brīvastas;
- 2) darījumu sarunu vešana un līgumu noslēgšana ārpus Brīvastas;
- 3) preču tranzīts no Brīvastas vai uz to;
- 4) citas darbības, kurām nav preču—naudas darījumu izpildes raksturs.

(5) Par pastāvīgu uzņēmējdarbību Brīvastā nav uzskatāma:

- 1) ostas klientu darbība, saņemot un nododot kravas pārvadāšanai;
- 2) transporta organizāciju un ekspeditoru darbība: kravu saņemšana, izvešana un ievēšana Brīvastā.

(6) Šī panta piektajā daļā minēto darbību veikšanai nav vajadzīgs līgums ar valsts akciju sabiedrību “Rīgas tirdzniecības osta”, bet ir jāievēro Brīvastas caurlaižu režīms un muitas noteikumi.

(7) Brīvastas ūdeņos ir atļauta brīva kuģošana, ievērojot Brīvastas noteikumus.

11.pants. Atļaujas izsniegšana un līguma par uzņēmējdarbību noslēgšana

(1) Atļaujas izsniedz un līgumus par uzņēmējdarbību Brīvastā noslēdz par konkrētiem darbības veidiem (kraušana, preču ražošana, glabāšana u.c.). Atļauju var izsniegt vairākiem darbības veidiem.

(2) Katrai uzņēmējdarbības jomai izsniedz ierobežotu atļauju skaitu. Izsniedzot atļaujas un slēdzot līgumus, ņem vērā šādus kritērijus: